

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 541/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 16 C 569/2015-70 z 5. februára 2016, uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23 Co 253/2016-84 z 22. júna 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 18/2017 z 25. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2017 doručená [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len

„sťažovateľka“, v citáciách aj „žalobkyňa“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 C 569/2015-70 z 5. februára 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Co 253/2016-84 z 22. júna 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 18/2017 z 25. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

«Konanie č. 16 C 569/2015 je vedené v právnej veci o vydanie časti pozemkov [REDAKOVANÉ]. Napadnutým Uznesením sp. zn.: 16 C 569/2015-70 zo dňa 05. 02. 2016 súd prvého stupňa žalobu odmietol s odôvodnením, že podanie vo veci samej (žaloba) nie je doplnené a opravené v súlade s výzvou súdu prvého stupňa podľa Uznesenia sp. zn. 16 C 569/2015-63...

... v predmetnej žalobe sťažovateľka žiada vrátiť nehnuteľnosť do vlastníctva [REDAKOVANÉ] (jej otca)... Nejedná sa o určujúcu žalobu, nakoľko vlastnícke právo k nehnuteľnosti je preukázané Výmerom o vlastníctve pôdy číslo [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ] ktorý bol už overený v inom súdnom konaní... Na základe tohto právoplatného Rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 7 C 100/2011-102 zo dňa 06. 11. 2014 a následného dedičského konania je už založený vlastnícky vzťah k inej časti pozemku [REDAKOVANÉ] ako je podrobne uvedené v žalobe (Dôkaz č. 3 a č. 4)...

Do súdneho konania číslo 16 C 569/2015 doložila sťažovateľka množstvo dôkazov tiež doložila grafickú časť s presným vymedzením predmetu žaloby vypracovanú na to oprávnenou osobou – geodetom, doplnenú aj písomnou časťou, v ktorej geodet vyčísluje výmery jednotlivých častí predmetných pozemkov. Tieto dôkazy umožňujú súdu vo veci konať...

Ustanovenia § 42 ods. 3 i 79 ods. 1 OSP vyžadovali, aby z podania bolo zrejmé, čo sa ním sleduje, resp. aby z návrhu na začatie konania bolo zrejmé, čoho sa navrhovateľ

domáha. Tieto ani iné procesné ustanovenia neukladali žalobcovi presne formulovať budúci výrok rozhodnutia súdu. Podľa zákonodarcu postačuje, ak je zrejmé čoho sa žalobca domáha, stačí teda určite a zrozumiteľne označiť povinnosť, ktorá má byť žalovanému uložená resp. označiť právny vzťah alebo právo, o ktorom má byť určené, či je alebo nie je (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 8/2005). Podaná Žaloba tieto náležitosti splňa, k čomu cit.: „žalovaná je povinný bezodkladne po právoplatnosti rozsudku vydať nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, t. j. časti pozemkov [REDACTED] [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED], podrobne určených v geometrickom pláne vo veci vyhotovenom a potvrdenom v súdnom konaní, a vrátiť ich do vlastníctva [REDACTED] [REDACTED], rodné číslo [REDACTED] naposledy bytom [REDACTED] [REDACTED], aby mohlo prebehnúť dodatočné dedičské konanie.“

Je tak zrejmé, že sťažovateľka sa domáhala vydania, t. j. vypratania označených nehnuteľností a určenia, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi. Petit žaloby, t. j. žalobná žiadosť nemusí byť presne naformulovaný ako konečný výrok rozsudku, musí byť z neho iba zrejmé, čoho sa žalobca domáha.

Vypracovanie nového geometrického plánu pred začatím súdneho konania nie je nevyhnutné, keďže takýto geometrický plán by bolo možné vypracovať i v priebehu konania. Nevyhnutné je, aby časti dotknutých parciel, ktoré majú byť vrátené do vlastníctva po [REDACTED], boli sťažovateľkou vymedzené aspoň popisne, čo sa v danom prípade v žalobe, aj stalo. Zo SITUAČNÉHO NÁKRESU K stavu pridelu [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zo dňa 09. III. 1948 vypracovaného geodetom [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len SITUAČNÝ NÁKRES) – Dôkaz č. 5 – je zrejmé, ktorých častí parciel číslo [REDACTED] sa predmetná žaloba týka. V SITUAČNOM NÁKRESE sú označené aj čísla geometrických plánov napr. u častí pozemku [REDACTED] ktorá je jedným z pozemkov uvádzaných v žalobe, je v SITUAČNOM NÁKRESE v textovej časti – posledný stĺpec – odvolávka na geometrický plán číslo [REDACTED] (Dôkaz č. 6). Jedná sa o časť o výmere [REDACTED] druh pozemku [REDACTED] ako je vyznačené aj vo vyššie uvedenom geometrickom pláne, teda je nezameniteľné označená.

Keďže sťažovateľka dotknuté časti predmetných parciel, resp. parciel, ktoré sú predmetom žaloby, bližšie vymedzila, možno potom uzavrieť, že z jej podania je zrejmé, čo sleduje, resp. čoho sa sťažovateľka domáha...»

Na základe už uvedenej argumentácie sťažovateľka tvrdí:

«Postupom súdu prvého stupňa v konaní č. 16 C 569/2015, ako aj odvolacieho súdu sa sťažovateľke odňala možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľke bola takisto odňatá najvyšším súdom možnosť konať pred súdom aj v dovolacom konaní, ktorý podané dovolanie odmietol bez zákonného dôvodu. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolanie nebolo prípustné, nakoľko podľa ťažiskového záveru dovolacieho súdu nemal spísať a podpísať advokát – zástupca sťažovateľky. Uvedené tvrdenie bolo pritom zjavne nesprávne...

Je pravdou, že sťažovateľka ako dovolateľ prvotne nepodala dovolanie spísané advokátom, avšak na výzvu súdu bolo súdu v určenej lehote doručené dovolanie spísané a podpísané advokátom zapísaným v SAK spolu s plnomocenstvom udeleným na zastupovanie sťažovateľky v dovolacom konaní, čím boli plne odstránené vady dovolania. Dovolací súd následne uzavrel, že advokát dovolanie údajne „nespísal“ a že má ísť o totožné podania (čo je pritom právne irelevantné). Uvedené závery pritom neobstoja a vôbec nevyplývajú z obsahu spisu. Dovolanie spísal a aj podpísal sám advokát a nebol dôvod, aby advokát formuloval iný či úplne rozdielny obsah dovolania, ktorý by sa odchyľoval od doterajšej argumentácie jeho klienta, ktorého pokynmi je viazaný a de facto svojvoľne napísal obsahovo niečo iné. Navyše obe podania nie sú úplne totožné (ako tvrdí dovolací súd), najmä na 1. strane a v dovolacom petite sú drobné odlišnosti, čo dovolací súd opomenul. V danom prípade rozhodne nešlo o tú situáciu, keď advokát iba predloží plnomocenstvo na zastupovanie v dovolacom konaní a dovolanie však nespíše a nepodpíše. Postup dovolacieho súdu bol odňatím možnosti konať pred súdom, nakoľko nezákonne odmietol konať o mimoriadnom opr. prostriedku bez zákonných dôvodov a bez splnenia zákonných podmienok.»

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv Uznesením Okresného súdu Dunajská

Streda sp. zn. 16 C 569/2015-70 zo dňa 05. 02. 2016, Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co 253/2016-84 zo dňa 22. 06. 2016 a Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 18/2017 zo dňa 25. 09. 2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 16 C 569/2015-70 zo dňa 05. 02. 2016, Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co 253/2016-84 zo dňa 22. 06. 2016 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 18/2017 zo dňa 25. 09. 2017 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Dunajská Streda.

3. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- €..., ktoré sú Okresný súd Dunajská Streda, Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní vyplatiť sťažovateľke spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Dunajská Streda, Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní uhradiť sťažovateľke... spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením okresného súdu

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri

uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľka mala k dispozícii na ochranu označených práv proti uzneseniu okresného súdu riadny opravný prostriedok, ktorý aj využila. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol v odvolacom konaní krajský súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu, a preto sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením krajského súdu

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľky, s ktorou spája porušenie označených práv uznesením krajského súdu, sa koncentruje na námietku, podľa ktorej bola sťažovateľke uznesením krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu odňatá možnosť pred nimi konať tým, že v priebehu označeného súdneho konania nedošlo k meritórnemu prerokovaniu jej žaloby z 11. novembra 2015 a doplnenej podaním z 28. januára 2016, ale táto bola odmietnutá pre nedostatok určitého a zrozumiteľného žalobného návrhu.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietky, ktorú sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

Krajský súd vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia potvrdil uznesenie okresného súdu v rozsahu jeho výroku, ktorým tento súd odmietol žalobu sťažovateľky. Následne v úvodnej časti odôvodnenia označeného uznesenia rekapituloval podstatné časti uznesenia okresného súdu, argumentáciu sťažovateľky nastolenú v odvolacom konaní

a vychádzajúc zo zistení okresného súdu „dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.“.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o odmietnutí žaloby uviedol:

„Podanie žalobkyne z 11. 11. 2015 a jeho doplnenia z 28. 1. 2016 pokiaľ ide o označenie pozemku v žalobnom petite, jeho vymedzenia (konkretizácia, špecifikácia) chýba, čím je žalobný petit neurčitý a preto konanie trpí vadou, pre ktorú nemožno ďalej v konaní pokračovať. Nebolo možné prisvedčiť námietkam žalobkyne, že dotknuté časti parciel, ktoré sú predmetom žaloby bližšie vymedzila a z jej podania je zrejmé čoho sa domáha... Nemožno súhlasiť s názorom žalobkyne o prílišnom formalizme v postupe súdu pri posudzovaní toho, či (nie) je postačujúce označenie nehnuteľnosti pojmom časti pozemkov [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] – bez ďalších údajov v žalobnom petite. Žalobným petitom je súd viazaný, jeho vyjadrenie sa v konečnom dôsledku transformuje vo výroku meritórneho rozhodnutia súdu a v tomto prípade by mal byť podkladom pre prejednanie dedičstva po zomrelom a následne podkladom pre zápis vlastníckeho práva do príslušného katastra. Pokiaľ má dôjsť k zmene zápisu vecných práv k nehnuteľnostiam zapísaných v katastri nehnuteľnosti vyžaduje sa, aby nehnuteľnosť bola označená tak, aby ju nebolo možné zameniť s inou nehnuteľnosťou. Neznamená to, že nehnuteľnosť evidovaná a popisovaná v evidencii nehnuteľnosti musí byť nutne identifikovaná všetkými údajmi vyžadovanými predpismi o evidencii nehnuteľnosti, požiadavka jej určitosti, nezameniteľnosti pritom ale musí byť bezpodmienečne zachovaná. Z uvedeného plynie, že hodnotiace kritéria určitosti v takýchto prípadoch, ktorým je i nehnuteľnosť zapísaná (evidovaná) v katastri nehnuteľnosti sa nemusí nevyhnutne opierať o údaje z príslušnej evidencie, postačuje ich označenie takým spôsobom (prípadne i niektorým z údajov evidencie), aby boli nezameniteľné rozpoznateľné od iných – (porovnaj stanovisko – Najvyššieho súdu ČR z 28. júna 2000, sp. zn. Cpjn 38/98, uverejneného v Sbírcе soudních rozhodnutí a stanovisk pod č. 44, ročník 2000). Povinnosťou, ktorú si žalobkyňa preukázateľne nespĺnila ani na výzvu súdu, bolo uviesť aj ďalšie identifikačné znaky charakterizujúce túto nehnuteľnosť. Tieto mohla žalobkyňa uviesť na základe podkladov, ktoré mala preukázateľne k dispozícii už pri podaní návrhu na začatie konania

súdu (vid' obsah žaloby a jej príloh, tiež informatívneho výpisu z listu vlastníctva, ale tiež z geometrického plánu, ktorým mala presne vymedziť sporné nehnuteľnosti). Teda neobstojí tvrdenie žalobkyne, že geometrický plán by bolo možné vyhotoviť až v priebehu konania, pokiaľ je tento potrebný na presné vymedzenie predmetu sporu. Nešlo teda o prípad, kedy by rozhodné údaje pre označenie (identifikáciu) nehnuteľnosti boli výlučne v dispozičnej moci druhej strany v spore, súdu, iného orgánu verejnej správy, alebo tretieho subjektu nezúčastneného na konaní, ku ktorým by žalobkyňa nemala prístup, (vid' rozhodnutie NS SR sp. zn. 7 Cdo 122/2011).“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia uznesenia krajského súdu vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie sťažovateľky nezistil, že by napadnuté uznesenie krajského súdu riešilo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany takým spôsobom, aby tým zasahovalo do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že rozhodujúcim dôvodom, ktorý viedol k procesnému neúspechu sťažovateľky, bola nedostatočná konkretizácia jej žalobného návrhu.

Vzhľadom na už uvedené ústavnoprosesné východiská prieskumu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov nebolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľky posudzovanie miery určitosti jej žalobného návrhu v rámci zákonných kritérií ustanovených Občianskym súdnym poriadkom, pretože takéto postavenie ústavnému súdu v systéme organizácie súdnej moci neprináleží za predpokladu, ak nič nenasvedčuje tomu, že by všeobecné súdy zjavne vybočili z priestoru svojho uváženia a v príčinnej súvislosti s tým došlo k porušeniu označeného základného práva alebo slobody.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených nevyplýva, že by posudzovanie splnenia náležitostí žaloby/návrhu na začatie konania podľa § 79 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení

relevantnom v čase rozhodovania všeobecných súdov bolo zo strany krajského súdu zjavne nesprávne alebo svojvoľné a že by krajský súd napadnutým rozhodnutím zjavne vybočil z rámca svojho uváženia pri posudzovaní miery určitosti žalobného návrhu. Ústavný súd považuje za potrebné ďalej uviesť, že sťažovateľka svoju argumentáciu vedie iba v rovine bežnej polemiky s dôvodmi uvedenými v uznesení krajského súdu a domáha sa iba prehodnotenia miery jeho uváženia pri posudzovaní určitosti jej žalobného návrhu.

Ústavný súd vo veci sťažovateľky preto považoval za rozhodujúce preskúmať iba to, či sťažovateľka bola okresným súdom vyzvaná na úpravu žalobného návrhu, bola poučená o spôsobe jej vykonania a uzrozumená s následkami nesplnenia si tejto povinnosti a zároveň sa sťažovateľka v dôsledku tejto procesnej situácie neocitla v postavení, keď úprava jej žalobného návrhu nutne vyžadovala takú mieru súčinnosti iného subjektu (napr. súdu, iného orgánu verejnej moci alebo strany konania), ktorá by sa nachádzala za hranicami jej pôsobenia, ktoré by bolo možné od nej v danej fáze konania spravodlivo požadovať, a túto prekážku by bolo možné odstrániť iba prostredníctvom všeobecného súdu v priebehu tohto konania.

Keďže sťažovateľka vo svojej sťažnosti takéto skutočnosti ani netvrdí a z obsahu príloh, ktoré sťažovateľka pripojila k sťažnosti, ani nevyplýva, že by postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov bola neprípustným spôsobom vylúčená z možnosti domáhať sa ochrany svojho práva prostredníctvom žaloby v civilnom súdnom konaní (napr. tým, že v situácii, keď bez súčinnosti okresného súdu nebola spôsobilá upraviť petit svojej žaloby bola jej žaloba z tohto dôvodu odmietnutá), ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľkou uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, je ústavne akceptovateľné, pričom nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel základného práva na súdnu ochranu, keďže krajský súd zrozumiteľne vysvetlil právne

závery, ku ktorým dospel a oprel ich o skutkové zistenia. V okolnostiach danej veci nič nesignalizuje, že by ním mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené platí aj v prípade, keď sa podstata úvah sťažovateľky odlišovala od názoru všeobecných súdov, ktoré síce rozhodli spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, avšak svoje rozhodnutia dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľke v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.3 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením najvyššieho súdu

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je námietka sťažovateľky, podľa ktorej jej najvyšší súd spôsobom posúdenia osobitnej podmienky dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odňal možnosť pred ním konať. Sťažovateľka konkrétne uvádza, že napriek tomu, že prvotne podala dovolanie, ktoré nebolo podpísané advokátom, tento nedostatok odstránila na základe výzvy súdu a v určenej lehote doručila dovolanie spísané a podpísané advokátom spolu so splnomocnením na jej zastupovanie v dovolacom konaní. Tým, že najvyšší súd porovnaním prv podaného dovolania a dovolania podaného a podpísaného advokátom sťažovateľky dospel k záveru, že advokát dovolanie nespísal, keďže obe podania sa svojím obsahom zhodovali, došlo podľa tvrdenia sťažovateľky k nepripustnému zásahu do ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Ústavný súd preto poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v súvislosti s posudzovaním označenej podmienky dovolacieho konania uviedol:

„... súd prvej inštancie uznesením z 20. septembra 2016 č. k. 16 C/569/2015-120 vyzval žalobkyňu, aby predložila splnomocnenie na zastupovanie v dovolacom konaní udelené advokátovi, dovolanie spísané a podpísané advokátom, prípadne doklad osvedčujúci, že žalobkyňa má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike, alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou školou. Žalobkyňa na danú výzvu reagovala opätovným predložením dovolania podpísaného advokátom JUDr. Martinom Olosom spolu s udeleným plnomocenstvom na jej zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní...

... Na základe verifikácie údajov a komparácie dovolania predloženého žalobkyňou predloženého pred výzvou súdu prvej inštancie vo veci odstránenia vytknutého nedostatku týkajúceho sa § 429 CSP a dovolaním predloženého po vyššie uvedenej výzve súdu prvej inštancie, najvyšší súd konštatuje, že v danej veci síce bolo doložené dovolanie podpísané advokátom, avšak musí konštatovať, že nebolo ním zároveň aj spísané. Porovnaním obsahu oboch predložených dovolaní vyplynulo, že ide o identické dovolania s rozdielom spočívajúceho v podpise požadovanou osobou (advokátom zapísaným v zozname advokátov).

Súčasná právna úprava CSP v § 429 ods. 1 CSP okrem povinného právneho zastúpenia dovolateľa advokátom vyslovene požaduje, aby podané dovolanie bolo zároveň ním spísané a podpísané, pričom všetky podmienky splnené kumulatívne. Je neprípustné aby bolo dovolanie advokátom iba podpísané.

... So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, a preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.“

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd pracuje s predpokladom, ktorý predstavuje len jednu z možných skutkových alternatív, bez toho, aby spoľahlivým spôsobom vylúčil ostávajúce skutkové alternatívy (napr.

že dovolanie už v jeho pôvodnej verzii bolo spísané advokátom, ale nebolo ním nepodpísané) alebo aby tento svoj predpoklad dostatočným spôsobom skutkovo odôvodnil. Z napadnutého uznesenia nevyplýva žiaden zmysluplný argument, prečo najvyšší súd pri svojich úvahách vylúčil situáciu, že dovolanie už v jeho prvotnej podobe bolo spísané advokátom, prípadne prečo je vylúčená možnosť, aby advokát spísal rovnaké podanie uvádzaním rovnakých dôvodov dovolania a na ich vyjadrenie by používal aj rovnaké alebo obdobné vyjadrovacie prostriedky ako dovolateľ, a prečo by táto skutočnosť mala byť zároveň dôvodom odmietnutia dovolania podľa § 429 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že v prípade, ak by dovolanie bolo už v pôvodnej verzii spísané advokátom, čo najvyšší súd spoľahlivo nevyvylúčil, ale nebolo ním podpísané, potom by podľa myšlienkovvej konštrukcie najvyššieho súdu tento predpoklad musel viesť k záveru, že podmienka podľa § 429 ods. 1 CSP bola splnená. Výslednicou týchto úvah by bol potom presne opačný záver ako ten, ku ktorému dospel najvyšší súd v napadnutom uznesení v súvislosti s posudzovaním splnenia tejto špecifickej podmienky dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 CSP.

Vzhľadom na už uvedené považuje ústavný súd v tejto veci za dôležité zvýrazniť skutočnosť, že takýto spôsob formalistického posudzovania označenej podmienky dovolacieho konania považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neudržateľný a v zásade za taký, ktorý je na hranici ústavnej akceptovateľnosti.

Napriek tomu ústavný súd uvádza, že v okolnostiach daného prípadu je nevyhnutné, zohľadniť nielen mieru formalistického prístupu najvyššieho súdu pri posudzovaní označenej podmienky dovolacieho konania a význam ústavnoprávne relevantných nedostatkov odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ale predovšetkým intenzitu, v akej sa tieto nedostatky v konkrétnej situácii sťažovateľky svojimi účinkami dotýkajú ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd sa nemôže stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že ňou označené práva napadnutým uznesením najvyššieho súdu odôvodňujú vyslovenie sťažovateľkou požadovaného zásahu z pozície ústavného súdu. Podľa názoru ústavného súdu nemožno zmysluplne očakávať, že by ňou požadovaný výsledok konania pred ústavným súdom priniesol pre ňu iný výsledok v konaní pred

všeobecným súdom. Ústavný súd v tejto veci považoval za rozhodujúce aj to, že uznesenie krajského súdu nenesie žiadne znaky svojvoľného postupu tohto súdu, ktorým by sťažovateľka bola zároveň neprípustným spôsobom vylúčená z možnosti prístupu k ochrane svojho práva prostredníctvom všeobecného súdu v civilnom súdnom konaní.

V danom prípade ide o rozhodnutie, ktoré aj z hľadiska intenzity zásahu do postavenia sťažovateľky (táto neuvádza, že by bola vylúčená z možnosti opätovne podať žalobu a odôvodniť ju zákonným spôsobom) nemožno hodnotiť ako popretie princípu všeobecnej spravodlivosti, ktorá by mohla za iných okolností zakladať dôvod na jeho hodnotenie ako arbitrárneho rozhodnutia. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08).

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018